

Uczniowie i świadkowie historii

SOLIDARNOŚCIOWA KONFERENCJA

Z inicjatywy podbeskidzkiej „Solidarności” 15 września odbyła się w auli Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących w Bielsku-Białej konferencja „Solidarność - pierwszy wyłom w berlińskim murze”, zorganizowana we współpracy z katowickim oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej pod honorowym patronatem śląskiego kuratora oświaty Stanisława Fabera. W spotkaniu wzięło udział ponad trzysta osób. Byli to przedstawiciele dyrekcji, nauczyciele oraz uczniowie z sześćdziesięciu szkół ponadgimnazjalnych z Bielska-Białej oraz powiatów bielskiego, cieszyńskiego, pszczyńskiego i żywieckiego.

Na początku konferencji zebrani mogli obejrzeć program artystyczny „Pieśni wolności”, przygotowany specjalnie na ten dzień przez uczniów bielskiego Zespołu Szkół Ekonomicznych pod kierunkiem nauczycielek Marii Jędryki i Bernadety Stanisz. Następnie pracownicy bielskiego Punktu Konsultacyjnego Oddziału IPN w Katowicach przedstawili referaty, poświęcone genezie powstania oraz pierwszym miesiącom działalności związku „Solidarność” na Podbeskidiu. Głównym punktem konferencji było spotkanie ze świadkami historii - współtwórcami podbeskidzkiej i śląsko-dąbrowskiej „Solidarności”. Swymi wspomnieniami z lat 1980-1981 podzielili się z zebranymi Grażyna Staniszevska, Henryk Juszczyk, Alojzy Pietrzyk, Stanisław Szwed i Marcin Tyrna. - *To bardzo cenna inicjatywa, pomagająca młodym ludziom poznać nieodległą historię dzięki przekazowi jej współtwórców* - stwierdził kurator Stanisław Faber, dziękując władzom podbeskidzkiej „Solidarności” za zorganizowanie tej konferencji.

- *Chcemy zainteresować podbeskidzkie szkoły historią „Solidarności”, jej fenomenem i etosem. Popularyzując wiedzę o tamtych czasach możemy promować też fundamentalne wartości, które leżą u podstaw naszego związku* - powiedział Marcin Tyrna, przekazując wszystkim uczestnikom konferencji list z ofertą specjalnych spotkań w szkołach (patrz obok).

W konferencji uczestniczyło ponad trzysta osób, głównie nauczyciele i uczniowie z podbeskidzkich szkół średnich.

Uczniowie z bielskiego Zespołu Szkół Ekonomicznych zaprezentowali zebranym specjalny program artystyczny.

Honorowy patronat nad bielską konferencją o 30. rocznicy powstania „Solidarności” objął śląski kurator oświaty Stanisław Faber.

List do nauczycieli

PROMOWAĆ ETOS I WARTOŚCI

Nie można nie przypominać powojennych dziejów odzyskiwania wolności. To jest dziedzictwo, do którego stale trzeba wracać, aby wolność nie przeradzała się w samowolę, ale miała kształt wspólnej odpowiedzialności za losy Polski i każdego jej obywatela.

Jan Paweł II, 11 listopada 2003 roku.

Szanowni Państwo!

(...) Jesteśmy przekonani, że niezwykle cenną jest każda inicjatywa przybliżania i promowania historii „Solidarności” jako elementu wielowiekowej tradycji walki Polaków o wolność. Trzeba pokazywać jej fenomen - masowego ruchu społecznego, związku zawodowego i siły politycznej. Mówiąc o dziejach „Solidarności”, popularyzując wiedzę o tamtych czasach promować możemy etos „Solidarności” oraz wartości, które są u podstaw tego związku.

Bardzo chcielibyśmy, aby młodzi ludzie mogli poznać najnowsze dzieje swej Ojczyzny, w tym zwłaszcza historię NSZZ „Solidarność” nie tylko z kart podręczników, ale też poprzez bezpośrednie spotkania z uczestnikami solidarnościowego zrywu z lat osiemdziesiątych XX wieku, ze świadkami tamtych wydarzeń. Tacy ludzie żyją wśród nas i są gotowi do uczestnictwa w spotkaniach w szkołach - na lekcjach historii, wiedzy o społeczeństwie czy w trakcie innych spotkań.

Zwracam się do Państwa - dyrektorów szkół, nauczycieli, uczniów - zainteresowanych takimi spotkaniami z żywymi świadkami historii, z prośbą o kontakt z Zarządem Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” celem ustalenia szczegółów i terminów takich spotkań.

Równocześnie pragnę poinformować, że Zarząd Regionu Podbeskidzie przygotowuje konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dotyczący wiedzy o „Solidarności” i jej czasach.

Łączę wyrazy szacunku
Przewodniczący ZR
MARCIN TYRNA

Marek Łukasik, historyk z bielskiego punktu IPN, przedstawił genezę powstania i pierwsze miesiące działalności NSZZ „Solidarność”.

W Bielsku-Białej i Oświęcimiu

WYSTAWY NA TRZYDZIESTOLECIE

„Trzy dekady temu...” - taki tytuł nosiła wystawa, poświęcona dziejom podbeskidzkiej „Solidarności” w latach 1980-1981, zaprezentowana w Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej. Została ona przygotowana we współpracy z Zarządem Regionu NSZZ „Solidarność” i katowickim oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej. Na wystawie zaprezentowano oryginalne zdjęcia, plakaty, ulotki, gazety i biu-

letyny, dokumentujące okres, nazwany później „Karnawałem Solidarności” - od sierpniowych dni 1980 roku po 13 grudnia roku następnego. Uroczyste otwarcie tej wystawy, które odbyło się 2 września, było okazją do spotkania dawnych i obecnych działaczy podbeskidzkiej „Solidarności”.

Podobną wystawę zaprezentowano w Oświęcimskim Centrum Kultury. Obejmowała ona szerszy okres - od chwili po-

wstania „Solidarności” po czasy nam współczesne. Wszystkie dokumenty, prezentowane na tej wystawie, pochodziły ze zbiorów oświęcimskiego nauczyciela, Wiesława Czarnika. W wernisżu tej wystawy uczestniczyli szefowie „Solidarności” z Podbeskidzia i Małopolski, Marcin Tyrna i Wojciech Grzeszek. Także w Oświęcimiu po uroczystym otwarciu ekspozycji odbyło się jubileuszowe spotkanie związkowych pokoleń.

Solidarnościowa wystawa, zaprezentowana w Oświęcimskim Centrum Kultury.

Ekspozycja w Książnicy Beskidzkiej opowiadająca o dziejach podbeskidzkiej „Solidarności”.

Na wystawie spotkali się dawni działacze „Solidarności” z bielskiego FSM-u - od lewej stoją: Henryk Urban, Zbigniew Retecki, Eugeniusz Kulaszka, Edward Polak, Jerzy Borowski i Tadeusz Krywult.